

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Omezení svéprávnosti zletilých osob

Autor: Lada Štrancová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce předložená k obhajobě Ladou Štrancovou pojednává o problematice omezení svéprávnosti. Autorka přitom k bližšímu zkoumání zvolila jen segment této problematiky, svoji pozornost upíná pouze k omezení svéprávnosti u zletilých osob. Téma je tedy v základu tradiční. Současně je však zřejmé, že nejde o téma strnulé či výkladově uzavřené. Mechanismus omezení svéprávnosti doznal v souvislosti s nedávnou rekonstrukcí soukromého práva řady výrazných koncepčních změn. Aktuálnost této problematiky je zřejmá i z toho, že právě úprava omezení svéprávnosti byla předmětem hned první novelizace občanského zákoníku po jeho přijetí. Je tedy patrné, že zaměření práce je zvoleno vhodně a je plně způsobilé k bližšímu zpracování v podobě diplomové práce.

Autorka odevzdaný text dělí, pomineme-li *Úvod* a *Závěr*, do dvanácti samostatných partií. Úvodní pasáže jsou věnovány obecnému vstupnímu výkladu. Autorka se zaměřuje na vymezení zdrojů právní úpravy, které regulují omezení svéprávnosti zletilých osob, a to jak na úrovni vnitrostátní, tak mezinárodní. Následně upíná svou pozornost k samotnému pojmu svéprávnost. Od čtvrté se pak již postupně vypořádává s jednotlivými aspekty, které tvoří samotné jádro práce. Část čtvrtá je tak věnována omezení svéprávnosti a podmínkám tohoto omezení a část pátá základním zásadám, které souvisejí s problematikou omezení svéprávnosti. Následující partie je zacílena na rozsah omezení svéprávnosti a partie sedmá na dobu omezení svéprávnosti zletilého. V osmé části je samostatná pozornost věnována problematice držení fyzické osoby, která byla omezená ve svéprávnosti v ústavu zdravotnické péče. Jde o problematiku s tématem přímo související, její zařazení do práce je vhodné a přiléhavé. Další stěžejní pasáží je pak kapitola devátá, ve které autorka detailně rozebírá problematiku opatrovnictví. Část desátá a jedenáctá jsou zaměřeny v podstatě na samostatný terénní výzkum autorky, ke kterému přistoupila v průběhu zpracování. Čtenáře seznamuje s praktickými postřehy, které zjistila navázáním spolupráce s příslušnými orgány a osobami, které se s problematikou opatrovnictví, zejména pak veřejného, setkávají ve městě Louny. Dvanáctá část je zacílena na řízení o omezení svéprávnosti. Poslední část, třináctá, je pak věnována podpůrným opatřením u osob s narušenou schopností samostatně právně jednat. I tuto problematiku lze z pohledu hmotněprávního označit za nosný prvek celého tématu. Práce je zakončena shrnujícím závěrem a seznamem použité literatury.

Popsanému členění není možné v základu nic vytýkat. Za zvážení by stálo snad jen spojení některých částí, které jsou samy o sobě velmi stručné, do větších celků. Takové řešení by bylo možné například v části páté, šesté a sedmé, a nepochybně pak také v části desáté a jedenácté. Zvláště část desátá, v rozsahu poloviny jedné strany, je k ostatním partiím opravdu neúměrně krátká a v systematické práci působí rušivě. V rámci podkapitoly 3.1. měl být zvolen jiný formát číslování podkapitol. Jejich

označení samostatnými čísly (tedy podobně jako označení částí samotných) působí poněkud matoucím dojmem.

Po obsahové stránce lze autorce vytknout jen některé dílčí nepřesnosti či ne zcela jasná tvrzení. Tak kupříkladu není zřejmé, zda autorka váže přiznání svéprávnosti soudem v případě osoby mladší 18 let vždy na dosažení věkové hranice 16 let (s. 9). V rámci výkladu o neplatnosti právních jednání osob s omezenou svéprávností nepodává jasnou odpověď na to, zda je jednání takovéto osoby stiženo neplatností absolutní nebo relativní (s. 11). Je nepochybné, že pozice veřejného opatrovníka je velmi složitá, nicméně nelze plně souhlasit s tím, že k jeho jmenování dochází primárně v situacích, kdy soukromý opatrovník žádá zproštění z funkce (s. 38). Bližší vysvětlení by zasloužila i informace, že opatrovnická rada musí mít minimálně 3 členy, když na téže stránce diplomantka tvrdí, že v roce 2014 nebyla zřízena žádná jednočlenná opatrovnická rada (s. 46) aj. Autorka se také občas opakuje. Pochválit je naopak třeba snahu o částečné srovnání zkoumaných institutů s německou a rakouskou úpravou, a to hned na několika místech práce (s. 47 an., s. 64).

V textu je možné nalézt omezené množství formálních pochybení; zejména překlepů (např. s. 28. - *z e soudní*) a stylistických nedostatků (např. s. 30 - *v případě, že dojde ke zbavení osobní svobody nezákonným způsobem, může každý, kdo byl zadržen v rozporu s ustanoveními listiny, se může domáhat odškodnění.*; s. 40 - *Nejvíce opatrovanců (153) v Ústeckém kraji, kteří mají veřejného opatrovníka, žijí ve Vejprtech.*; s. 41 - *...může být opatrovanci pro tento případ jmenován kolizní opatrovníka či opatrovníka pro správu jmění*; s. 49 - *Rakouská úprava se také neodlišuje v tom, že některá základní lidská práva (např. volební právo), dále nemůže být posuzovaný omezen v některých právech v souvislosti s řízením o omezení svéprávnosti...*

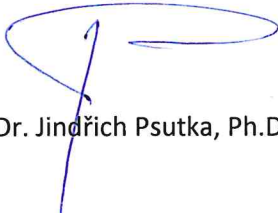
Práce je doplněna obsáhlým citačním aparátem. Citováno je v intencích platné citační normy.

Lze shrnout, že předložená diplomová práce splňuje základní požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorka se přidrží tématu v celém rozsahu odevzdaného textu. V práci nevynechává nic podstatného. Výše učiněné dílčí výhrady k některým věcným nedostatkům a strukturování práce jsou jen omezeného rázu a celkový dojem z práce výrazněji neovlivňují. Práci s ohledem na uvedené doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou až velmi dobrou, v závislosti na výkonu uchazečky při obhajobě práce.

Otázky:

- 1) Na straně 47 uvádíte, že se v Německu vyskytují dva typy opatrovníků; opatrovníci profesionální a opatrovníci z řad neziskových organizací. Je podle německého práva možné ustavit za opatrovníka také osobu blízkou ačkoliv není profesionálem?
- 2) Jaké jsou důsledky právního jednání osoby omezené ve svéprávnosti, jedná-li v rozsahu, ve kterém byla omezena.

V Plzni dne 18. května 2019

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.